

Ὁλόκληρος ἡ πόλις περιήλθεν εἰς πυρετώδη συγκίνησιν, δὲν ἠδύναντο νὰ ἐξηγήσωσι τὸ τρομερὸν τοῦτο κακούργημα, κατὰ τὴν διάπραξιν τοῦ ὁποίου ἐκτὸς τῶν φόρων, τὰ πάντα εἶχον μείνει ἄθικτα, καὶ τὰ ὠρολόγια αὐτὰ εἰς τὰς θήκας των. Ἐνόμιζον ὅτι εἶχον ἐπανεέλθει οἱ χρόνοι τῆς ἱερᾶς ἐξετάσεως καὶ ὅτι οἱ ἀτυχεῖς ἐγένοντο θῦμα μυστικοῦ τινος ἱεροξεταστηρίου· τὸ δικαστήριον διέταξεν αὐστηρὰν ἀνάκρισιν. Εἰς πάσας τὰς οἰκίας ἐγένοντο ἔρευναι, καὶ εἰς τὸ κατάστημα τοῦ Βικεντίου εἰσῆλθον οἱ ὑπάλληλοι τῆς Ἀστυνομίας. Ἦσαν ἔτοιμοι ν' ἀναχωρήσωσιν, ἀφοῦ δὲν εὔρον τι ἐγεῖρον ὑπόνοιαν, ὅτε τὸ βλέμμα τοῦ ἀνακριτοῦ ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ παραδόξου ἐκείνου βιβλίου, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀγοράσει ὁ ἀτυχῆς Πατξὸτ εἰς τὴν δημοπρασίαν ἐκείνην, εἰς ἣν καὶ οὗτος εἶχε παρευρεθῆ. Ἀμέσως ἐξεπλάγη, καὶ δικαίως, πῶς δὲν ἐγένετο καὶ τὸ βιβλίον τοῦτο παρανάλωμα τοῦ πυρὸς, ὅτε ἀπετεφρώθη ἡ οἰκία. — Πόθεν ἀπεκτήσατε τὸ βιβλίον τοῦτο; ἠρώτησεν ἀμέσως ὁ δικαστής. Ὁ Δὸν Βικέντιος ἐκπλαγεῖς, δὲν ἤξευρε τί νὰ ἀποκριθῆ· ὅταν ὁμως ὑπεσχέθησαν εἰς αὐτὸν μετὰ ταῦτα, ὅτι θὰ δεχθῶσιν τὰ βιβλία του, τὰ ὁποῖα ἤθελε νὰ διαθέσῃ ὑπὲρ τῆς πόλεως ἐν συνόλῳ, ἤρχισε νὰ ὁμολογῇ τὰ ἐγκλήματά του· εἶχε δολοφονήσει δώδεκα βιβλιοφίλους, ὅπως ἀνακτήσῃ τὰ βιβλία, τὰ ὁποῖα οὗτοι δὲν ἤθελον νὰ τῷ ἐπιστρέψωσιν οἰκειοθελῶς, καὶ τὰ ὁποῖα ἐπεθύμει νὰ ἔχῃ εἰς τὴν κατοχὴν του· εἶχεν ἐπιπέσει κατὰ τοῦ δυστυχοῦς Πατξὸτ κοιμωμένου, ἀφοῦ δὲ τὸν ἐφόνευσεν, ἤρπασε τὸ προσφιλὲς αὐτῷ πολύτιμον ἐκεῖνο βιβλίον, ἔπειτα δὲ ἔθεσε πῦρ εἰς τὴν οἰκίαν του.

Ὁ πρόεδρος τοῦ Δικαστ.— Καὶ ἐξετελέσατε πάντας τούτους τοὺς φόρους μόνον καὶ μόνον χάριν τῶν βιβλίων;

Κατηγορούμενος.— Καὶ ἐρωτᾶτε διὰ τοῦτο; Καὶ τί νομίζετε; Es la gloria di Dios. Τὰ βιβλία εἶναι ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι θνητὸς, τὰ

καλὰ βιβλία ὁμως δύναται τις καὶ ὀφείλει νὰ τὰ διατηρῇ.

Ὁ διὰ τὴν βιβλιομανίαν του οὗτος φορεὺς ἐτιμωρήθη διὰ τὴν κακούργον του ταύτην μαιίαν μετὸν θάνατον.

(Ἀκολουθεῖ).

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

Ἡ Ἐλεημοσύνη

Ἐν τῶν ὠραίων ἔργων ἅτινα σήμερον, καὶ τοι ἐν προπλάσματι, κοσμοῦσι τὰς ἐν τῷ μεγάλῳ πολυτεχνείῳ αἰθούσας τοῦ Κ. Δρόση, εἶνε καὶ ἡ Ἐλεημοσύνη. Οὐδεὶς δύναται παρερχόμενος νὰ μὴ σταθῇ ἐνώπιον τῆς γλυκυτάτης αὐτῆς παραστάσεως, ἐν ᾗ φαίνεται πτωχή τις γυνὴ διὰ μὲν τῆς δεξιᾶς περικολπουμένη παιδίον, διὰ δὲ τῆς εὐωνύμου ἐλεούσα πτωχὸν τινα παῖδα καθ' ὁδόν. Ἐκτὸς τῆς εὐγενεστάτης γραμμῆς τοῦ σώματος καὶ τοῦ προσώπου, ἔτι δὲ τῆς καθόλου ἀληθῶς ἑλληνίδος ἐκφράσεως ἦν ὁ κ. Δρόσης κατώρθωσε πάντοτε νὰ διδῇ εἰς τὰ ἀνθρώπων καὶ ἑλληνικῶν ὑποθέσεων ἀφομοιώματά του, ἐκφράσεως ἣτις διαπρέπει καὶ ἐν τῷ ὄλῳ τῆς ἐλεήμονος ἐνταῦθα γυναικὸς, δηλονότι ἐκτὸς τῆς ἐναρμονίου καὶ εὐσταλοῦς τοῦ προσώπου εὐτεχνίας, τῆς λεπτῆς καὶ ἀφελοῦς τοῦ σώματος κινήσεως καὶ περιβολῆς, τῆς σεμνῆς ἅμα καὶ λιγείας ὑφῆς τοῦ γυναικώδους τύπου, ἀγνήν καὶ εὐπαθῆ ἀποπνεοῦσης ζωὴν, ἰδίως ἐν τῷ τῆς Ἐλεημοσύνης διαγράμματι τούτῳ ἀρίστου καὶ ἀληθοῦς καλλιτέχνου ἐνθουσιώδης ἔμπνευσις εἶνε τὸ ἐπαιτοῦν ἐκεῖνο παιδίον. Ἡ φαινομένη πενιχρὰ, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ῥακώδης ἐσθῆς, ἡ ἀνεγειρομένη καὶ ὄλη ἰκετεύουσα τοῦ παιδὸς κεφαλῆ, ἡ μόλις αἰρομένη τῆς ἀληθοῦς ἐνδείας χεὶρ, τὰ μὴ τολμῶντα νὰ ἀνοίγῳσι χεῖλη, ἡ καθόλου παράστασις τοῦ μικροῦ τούτου πλάσματος, δεικνύει οὐχὶ τὰ συνήθως ἐν τοῖς ὁδοῖς ἐπαιτοῦντα

παιδιά ὧν ἡ ἐπανελημμένη χρῆσις τῆς ἰκεσίας ἀποτυποῖ ἐν τῇ μορφῇ αὐτῶν ἔμμονον τινα καὶ νεκρῶν χαρακτήρων ἐκφρασιν, ἣτις τεκμηριοῦσα τὸ τοῦ ἐπαίτου ἐπάγγελμα, πείθει τὸν φιλανθρωπότερον ὀδίτην νὰ δώσῃ τι οὐχὶ ἀπὸ ἐλέους βαθέως κινήσαντος τὰ σπλάγχνα, ἀλλὰ μόνον ἴν' ἀπαλλαγῇ τῆς κλαυθμηριζούσης μάστιγος, οὐχὶ τοιοῦτόν τινα ἐπαίτην, ἀλλ' ἡ εἰκὼν τοῦ κ. Δρόση παρίστησι τὸ ἐνδεές παιδίον ὅπερ μόλις ἤδη ἠσθάνθη τὴν ἔνδειαν, ὅπερ ἀμφιέννυται τὴν αἰσχύνην καὶ τὴν δειλίαν, ὅπερ κρατεῖ ὑποτρέμοσιν τὴν χεῖρα καὶ τὸ χεῖλος, τὸ θλιβερόν ἐκεῖνο παιδίον ὅπερ οὐδαμῶς θὰ σὲ παρηκουλούθει φεύγοντα καὶ ἀρνούμενον, εἰάν ἦτο δυνατὸν νὰ παρίδῃς αὐτὸ καὶ ἀρνηθῆς τὸν ὀβολὸν τοῦ ἐλέους. Οὐδεμίαν τὸ πτωχὸν ἐκεῖνο παιδίον δύναται νὰ σοι εἴπῃ συμφορὰν καὶ ἐπικλησιν, διότι ὀμιλεῖ ὑπὲρ πᾶσαν φωνὴν ἢ γυμνότης αὐτοῦ καὶ τὸ βῆμα τὸ δειλὸν καὶ ἡ τρέμουσα χεῖρ καὶ τὸ μόλις ὑπανοιγόμενον στόμα, ὡς νὰ διέρχεται ὀδύνης μάχαιρα τὸ μικρὸν του στηθος. Οὐδαμῶς δὲ εἶναι ταῦτα ὑπερβολή· διότι ὁ, τι ἰδίως σώζει καὶ ἀναδεικνυσιν ἀληθῆ καλλιτέχνην τὸν κ. Δρόσην εἶνε ἰδίως τὸ αἶσθημα ὅπερ αὐτὸς οὗτος φέρει. Ὁ κ. Δρόσης ἔχει καρδίαν εὐμάλακτον, θερμουργόν, περιπαθῆ· οὕτως ἠδύνατό τις νὰ εἴπῃ ὅτι εἶνε πλειότερον εἰδυλλιακὸς ποιητῆς ἢ μυθιστορικοῦ τεχνίτης· εἰς τὰ ἔργα τοῦ ἀπαντᾶς μᾶλλον τὴν ἀφελῆ χάριν καὶ ἀπλαστον ἀλήθειαν, ἢ τὴν περίνου καὶ ἐζητημένην ἀντίθεσιν, ποικιλίαν, πλοκήν· οὕτω ἐν τῇ Ἑλεημοσύνῃ ἠδύνατο νὰ πλάσῃ τὸ ἕτερον παιδίον, τὸ ὑποβασταζόμενον, ὡς τέκνον αὐτῆς τῆς ἰδίας γυναικὸς καὶ οὐχὶ ἀθροισθὲν καὶ αὐτὸ ἐκ τῆς ὁδοῦ· τότε δὲ ἡ εἰκὼν ἠδύνατο νὰ ἦτο πλειότερον τεχνικὴ καὶ δραματικώτερα ἔτι. Οὐχ ἦτον ἡ ἀφελῆς καὶ ἠπία τραγωδία, ἢ ἀπλαστος καὶ δι' ὅλους ἀλήθεια, ἦτο τὸ κάλλος καὶ ἡ ἀθανασία τῶν τῆς ἀρχαιότητος μεγάλων καλλιτεχνῶν.

Ἐπὶ τούτοις προσέλθετε εἰς τὸ ἐν προπλάσματι ἔτι ἔργον τοῦτο τοῦ κ. Δρόση.

[ΠΑΡΘΕΝΩΝ — ΕΙΣ Β΄].

Θεάθητε τὴν καλὴν ταύτην τοῦ Ἑλληνος καλλιτέχνου σύλληψιν, βάλετε μόλις τὰ βλέμματα ἐπὶ τοῦ ἐπαιτούντος παιδίου καὶ θέλετε ἀναμνησθῆ καὶ ὑποτονθορύσει τοὺς ὠραίους τούτους στίχους τοῦ κ. Α. Παράσχου, οἵτινες τοσοῦτον ἀκριβῶς ἐναρμόζουσι τῷ πλάσματι τοῦ κ. Δρόση, ὡσανεὶ ὑπῆρξεν ἡ ἀληθῆς ἀφეთηρία καὶ ἔμπνευσις τῆς Ἑλεημοσύνης.

Μοσχοβολοῦσεν ἀργοντιά, κ' ἄς ἦτο γυμνωμένο.

Ἄκόμα χθές μεσ' στή φωλιὰ

Στῆς μάννας του τὴν ἀγκαλιὰ

Πετοῦσε τὸ καυμένο!

Ὅμως τουφέκια βρόντησαν ἐν Κρήτῃ μιὰν ἡμέρα.

Τοῦ πῆρε ἀγέρι τὴ φωλιὰ,

Τὴ μάννα Τούρκου πιστολιά,

Κ' ἡ μάχη τὸν πατέρα·

Ἀμίλητο καὶ σκυθρωπὸ τὸ δάκρυ του κρατοῦσε

Κ' ἔπλωσε χέρι μ' ἐντροπή,

Ὅμως δὲν ἤθελεν νὰ πῆ,

Τὸ μαῦρο, πῶς πεινοῦσε!

Ἄχ, καίνας ποῦ δὲν πείνασε «παινῶ!» ποτὲ δὲν λέγει

Δὲν τὸν ἀφίνουσι οἱ λυγμοί,

Κυττάζει μόνον τὸ ψωμί

Ἄπο μακρυὰ καὶ κλαίγει.

ΕΝ Τῷ ἘΑΡΙ

ὦ ἔαρ! ἔαρ! μὴ τοσοῦτῳ βίαιον, μὴ τοσοῦτῳ ταχὺ, μὴ δίδῃς ἡμῖν τὰ πάντα ὁμοῦ!

Κάλιξ γιγνόμενε, διατί σπεύδεις νὰ ἀνθήσῃς; Ἄνθος ῥοδόεν καὶ μυροβόλον, ἀξίζον κάλλιον τοῦ εὐχύλου καρποῦ ὃν ὑπόσχεσαι, ἄφες ἡμῖν τὴν ἐλπίδα, τὴν ἠδυστάτην τῶν ἀγαθῶν.

Ῥόδον, ἄντεχε, μὴ ἀκούῃς τὸν συμβουλεύοντά σε ζέφυρον, ὑπέκφευγε τὴν προκαλοῦσάν σε ἀκτίνα, καὶ τὴν γονιμοποιοῦσάν σε δρόσον, βράδυνον τὴν ὑπὸ τοῦ Ἀλφόνσου Κάρρ τοῦ κηπουροῦ ἀγγελθεῖσαν ἐκρηξεν, οἰκονόμει τὴν καλλονὴν σου, μὴ παραδίδου πάσας τὰς εὐωδίας σου, θὰ ἀποθάνῃς.

Ποῦ δὲ, ἀνόητον ρεῦμα, τοσοῦτῳ ταχέως τρέχεις διὰ τῶν ἀνθηρῶν χλοῶν; Μὴ τόσῳ βιαίως! Τοσοῦτῳ λοιπὸν σπεύδεις νὰ καταλείπῃς τὴν ἐκ βρύων καὶ λεπτῆς ἄμμου ταύτην κοίτην, ὅπως ἀπο-

λεσθῆς εἰς τὰ θορυβώδη κύματα τοῦ μεγάλου ποταμοῦ.

Καὶ σεῖς πτηνὰ τοῦ οὐρανοῦ τὰ ὅποια τοσοῦτον χαριέντως ψάλλετε πηγνύμενα ὑπὸ τὰ μεγάλα δένδρα τὰς καλιάς σας διατί νὰ σπεύδητε; Ἡ τράπεζα, ὡς λέγουσιν οἱ καλοὶ ἄνθρωποι, δὲν εἶναι ἐνοικιασμένη.

Ἄηδονεῦ, πτωχὲ μικρὲ, δὲν γινώσκεις ὅτι μετὰ τὸν χρόνον τῶν ἐρώτων δὲν θὰ ἄσῃς πλέον; Καὶ τί θὰ γενῶμεν ἡμεῖς, ὅταν θὰ παύσωμεν ἀκούοντας τὸ ἄσμα τοῦ ἀηδονέως ἐν τῇ λαμπρᾷ σελήνῃ; θὰ τελειώσωσι λοιπὸν αἱ ἑορταὶ τοῦ ἔαρος;

Μὴ τοσοῦτω βιαίως, παιδάριον πειρώμενον τῶν πρώτων βημάτων καὶ προχωροῦν μὲ σφαλερὸν καὶ ταλαντώδες βῆμα, ὡς ἐὰν ὑπήκουες εἰσέτι εἰς τὴν ταλάντευσιν τοῦ λίκιου σου, μὴ ἀφίνης παρευθὺς τὴν ὑποστηρίζουσάν σε χεῖρα, θὰ πέσης, πίπτεις καὶ κλαίεις.

Μὴ τοσοῦτω βιαίως, νεανία, μὲ τὴν ἀγνὴν καρδίαν ὅστις εἰσέρχεται τοσοῦτω ἐπιθυμητικῶς εἰς τὴν ζωὴν· μετρίασον τὸν ζῆλόν σου, μὴ παραδίδου ὀλόκληρος, μὴ σβέσης διὰ μιᾶς βιαιοτάτης κινήσεως τὴν λαμπάδα ἣν ὁ Θεὸς ἔθηκεν ἐν τῇ χειρὶ σου καὶ ἣτις φωτίζει τὴν ψυχὴν σου, μὴ δρέπης ἅπαντα ταῦτα τὰ ἄνθη, μὴ μεθύσκησαι ὑπὸ πασῶν τούτων τῶν εὐωδιῶν, θὰ πέσης, πίπτεις καὶ κλαίεις!

Μὴ τοσοῦτω βιαίως σεῖς οἱ θέλοντες ἐν παντὶ ἀγῶνι τὴν εὐτυχίαν καὶ ἐπιτυχίαν, σεῖς οἱ μετὰ τοσαύτης ματίας ὀρμῶντες πρὸς σκοπὸν ὅστις πάντοτε σᾶς διαφεύγει καὶ ὃν μόνον τινὲς δύναται νὰ ἐλπίζωσι· παρατηρήσατε ὀπισθεν ὑμῶν πᾶν ὅτι καθ' ὁδὸν ἀνετρέψατε καὶ ἐθραύσατε! Ἐὰν δὲν μετριάσητε τὸν ἀκάθεκτον τοῦτον δρόμον, θὰ ἀφήσητε αὐτοῦ καὶ τὴν ζωὴν, ἴσως δὲ καὶ τὴν τιμὴν!

Μὴ τοσοῦτω βιαίως σεῖς οἱ κρατοῦντες τὴν γραφίδα, τὸν χρωστήρα ἢ τὴν λύραν, ἢ βία δὲν εἶναι ἢ ἰσχὺς· σεῖς οἱ ἄδοντες, αἱ κραυγαὶ δὲν εἶναι ἐκφρασις· σεῖς οἱ ὀμιλοῦντες, ἢ λοιδορία δὲν εἶναι τὸ ἐπιχείρημα, σεῖς οἱ δικάζοντες καὶ

καταδικάζοντες, ἢ δικαιοσύνη δὲν εἶναι πλέον μάχαιρα· καὶ σεῖς δὲ οἱ πίνοντες ὑπὸ τὴν σκιάδα, δὲν εἶναι ἢ μέθη ἢ ἡδονή.

Μὴ τοσοῦτω βιαίως, πνεῦμα τῶν κλυδῶνων καὶ καταιγίδων τῶν διασκορπιζόντων τὰς μεγάλας πολεμικὰς ναῦς, δεινότης περὶ τὴν λεηλασίαν καὶ τὸν πόλεμον αἱματούντων τὸν κόσμον, πάθη ἀνόητα ταράσσοντα τὰς ψυχὰς!

Ἄλλὰ βιαιότερον, ἡδέϊα ἔσπερία αὔρα ἢ ἐπανάγουσα εἰς τὸν λιμένα τὴν πτωχὴν τοῦ ἀλιέως λέμβον· ἀίσθημα ἀδελφικὸν ἐπανάγον τὴν ὁμόνοιαν· εὐσπλαγχνία θεραπεύουσα καὶ ἰωμένη τὰς πληγὰς.

Βιαιότερον σεῖς οἱ καλοθεληταὶ οἱ διὰ τῆς καρδίας ἀνυψούμενοι καὶ διὰ τῆς ἐργασίας δοξαζόμενοι· σεῖς οἱ ὑποστηρίζοντες καὶ προστατεύοντες τὸν ἀδύνατον· σεῖς οἱ ἀναζητοῦντες τὰς ἀγνώστους ἰκανότητας καὶ διὰ πάσης εὐγενοῦς προσπαθείας ἐπαινοῦντες· σεῖς οἱ ἐκχέοντες τὴν ψυχὴν ἐν τοῖς ἔργοις σας, σεῖς τέλος πάντων πάντες οἱ ἀγαπῶντες· σεῖς, οἱ ἄγγελοι τοῦ καλοῦ Θεοῦ οἱ ἐν ἀτελευτήτῳ ἔαρι παράγοντες καὶ διασκορπίζοντες ὑπὸ τὰ βήματά σας τὰ ἄνθη τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ ἔρωτος βιαιότερον, ἔτι βιαιότερον!

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ)

Ν. Γ. ΜΟΣΧΟΒΑΚΗΣ

